

3. Ekonomický vývoj

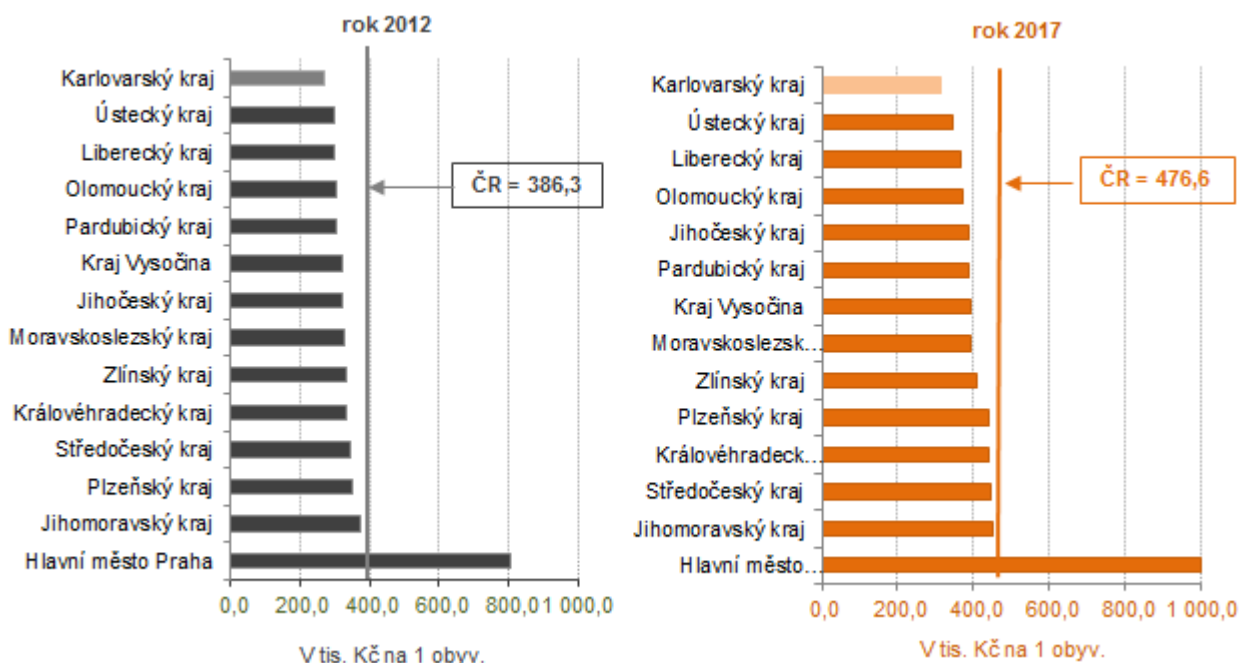
Makroekonomický rámec

HDP v našem kraji čtvrtý rok za sebou vykázal meziroční nárůst.

Makroekonomická data v krajském členění budou k dispozici až na konci roku 2019, proto hodnocení vývoje kraje je omezeno rokem 2017. Regionální hrubý domácí produkt v běžných cenách (HDP) v Karlovarském kraji dlouhodobě (až do roku 2009) vykazoval meziroční nárůst, poté následovalo několik let stagnace či mírného poklesu a v roce 2014 opět zaznamenal poprvé mírný nárůst oproti minulému roku. Tento nárůst pokračoval i v roce 2017, a to o 6,1 % na 93 482 mil. Kč. Podíl kraje na tvorbě HDP v rámci České republiky činil 1,9 %, což je nejnižší podíl ze všech regionů ČR. Tento podíl se navíc postupně snižuje, od roku 2007 došlo k jeho poklesu o 0,3 procentního bodu. Nejvíce se na tvorbě HDP České republiky podílí Hl. město Praha (25,4 %), dále pak Středočeský kraj (11,9 %), Jihomoravský kraj (10,5 %) a kraj Moravskoslezský (9,4 %).

Graf 3.1. Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele podle krajů ČR v letech 2012 a 2017

Zdroj: ČSÚ

Hodnota HDP na 1 obyvatele je dlouhodobě nejnižší mezi kraji ČR.

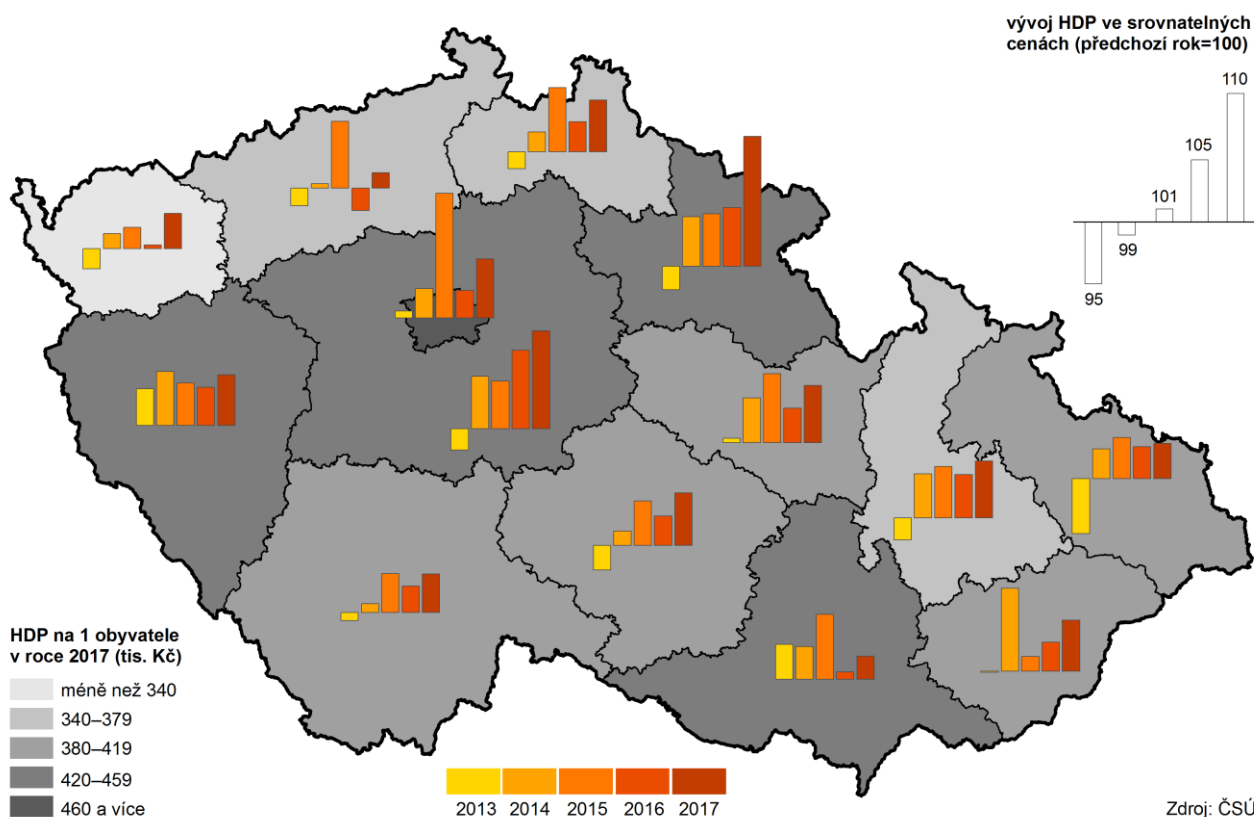
Velmi podobný byl i vývoj hrubého domácího produktu v běžných cenách na jednoho obyvatele. Jeho hodnota činila v roce 2017 v Karlovarském kraji celkem 315 482 Kč, což představuje meziroční nárůst o 6,5 %. Hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele se zvýšil ve všech regionech ČR bez výjimky, v našem kraji bylo toto zvýšení třetí nejvyšší (společně se Středočeským krajem) po Královéhradeckém a Olomouckém kraji a průměr ČR převyšovalo o 0,9 procentního bodu. Dlouhodobě platí, že hodnota HDP na jednoho obyvatele v Karlovarském kraji je nejnižší mezi kraji ČR.

Produktivita práce doznala meziroční nárůst.

Produktivita práce, vyjádřená přepočtem regionálního HDP v běžných cenách na jednoho zaměstnaného, dosáhla v Karlovarském kraji v roce 2017 hodnoty 659,3 tis. Kč, což je o 19,3 tis. Kč (o 3,0 %) více než v předcházejícím roce. Produktivita práce ve srovnání s předcházejícím rokem doznala nárůst v celé ČR, v našem kraji byl tento nárůst pátý nejnižší ze všech regionů republiky. V celé ČR se meziročně produktivita práce zvýšila o 4,2 %, což je o 1,2 procentního bodu více než

v Karlovarském kraji. Nárůst produktivity práce v našem kraji je dán tím, že regionální hrubý domácí produkt rostl v roce 2017 rychleji než zaměstnanost.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2013 až 2017

Hrubá přidaná hodnota po několika letech poklesu vykazuje již čtvrtý rok za sebou meziroční nárůst.

Hodnota hrubé přidané hodnoty (HPH) v Karlovarském kraji vykazovala od roku 1995 dlouhodobý rostoucí trend, od roku 2010 několik let za sebou zaznamenala meziroční pokles. V roce 2017 již čtvrtý rok po sobě opět doznala její hodnota nárůst oproti předcházejícímu roku, a to o 5,9 % (na 83 886 mil. Kč). V celorepublikovém srovnání se v tomto roce HPH zvýšila ve všech regionech ČR bez výjimky, v našem kraji byl tento nárůst pátý nejvyšší po Královéhradeckém a Středočeském kraji, Hl. městě Praze a Olomouckém kraji a republikový průměr převyšoval o 0,2 procentního bodu.

Podíl primárního sektoru na tvorbě HPH zaznamenal meziroční pokles.

Zastoupení primárního sektoru (zemědělství, lesnictví a rybolov) na tvorbě HPH mělo v kraji dlouhodobě klesající tendenci až do roku 2008, kdy dosáhlo svého dosavadního minima, v následujících letech vykazoval podíl primárního sektoru pravidelně každoroční nárůst až do roku 2014. V roce 2017 zaznamenal podíl primárního sektoru na tvorbě HPH kraje meziroční pokles. Na tvorbě HPH byl zastoupen 3,5 %, což je o 0,3 procentního bodu méně než v předcházejícím roce.

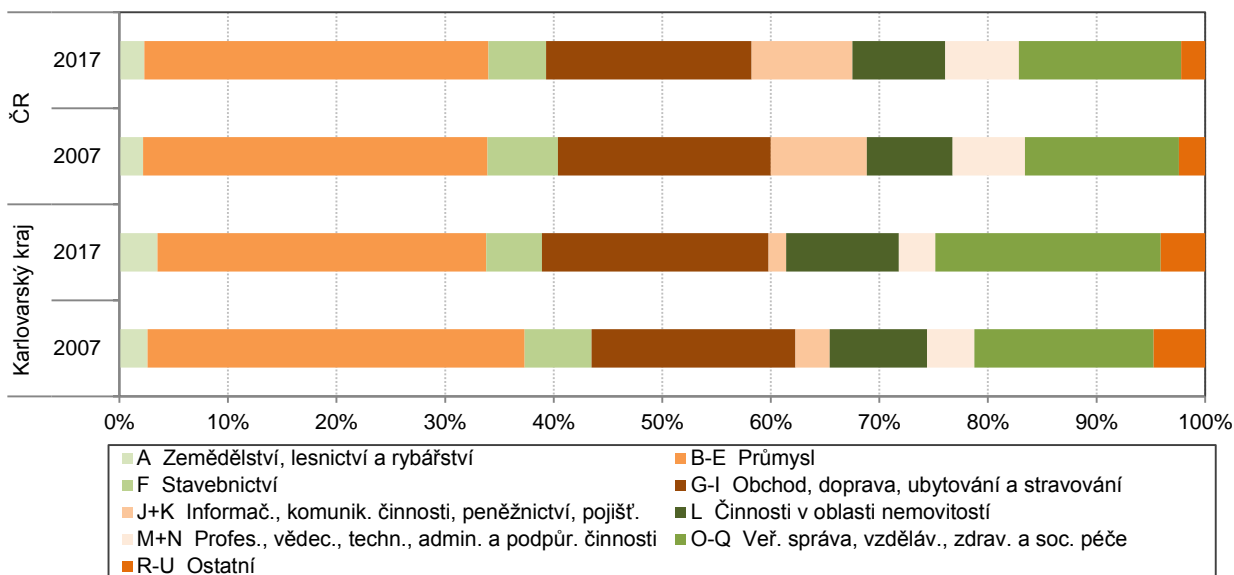
Nejvyšší podíl na tvorbě HPH má terciární sektor.

Podíl sekundárního sektoru (těžba a dobývání, průmysl, stavebnictví) se na tvorbě HPH v kraji v roce 2017 oproti minulému roku mírně zvýšil o 0,3 procentního bodu na 35,4 % a byl o 1,6 procentního bodu nižší než republikový průměr. Nejvyšší podíl na tvorbě HPH vykazuje dlouhodobě terciární sektor (obchod, služby, doprava a skladování, ubytování, stravování, veřejná správa, informační a komunikační činnosti, vzdělávání atd.). V roce 2017 činil tento podíl 61,1 % a meziročně se tak nezměnil.

Graf 3.2. Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Karlovarském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Místní rozpočty

Celkové příjmy místních rozpočtů meziročně stouply...

Celkové příjmy Karlovarského kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí po konsolidaci v roce 2018 činily 14 800 mil. Kč, ve srovnání s předcházejícím rokem tak došlo k jejich navýšení, a to o 9,7 %. V několika posledních letech však můžeme pozorovat, že se příjmy kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí navyšovaly, od roku 2012 došlo k jejich nárůstu více než o třetinu.

...stejně jako celkové výdaje.

Ve stejném období se zvyšovaly i výdaje, v roce 2018 došlo k jejich meziročnímu nárůstu o 17,2 % (na 14 689 mil. Kč), za posledních pět let činí tento nárůst více než 30,0 %. Většinu celkových výdajů (78,1 %) tvořily výdaje běžné, jako jsou platy zaměstnanců, povinné pojistné, nákup materiálu atd. V roce 2018 celkové příjmy místních rozpočtů převyšovaly celkové výdaje o 111 mil. Kč.

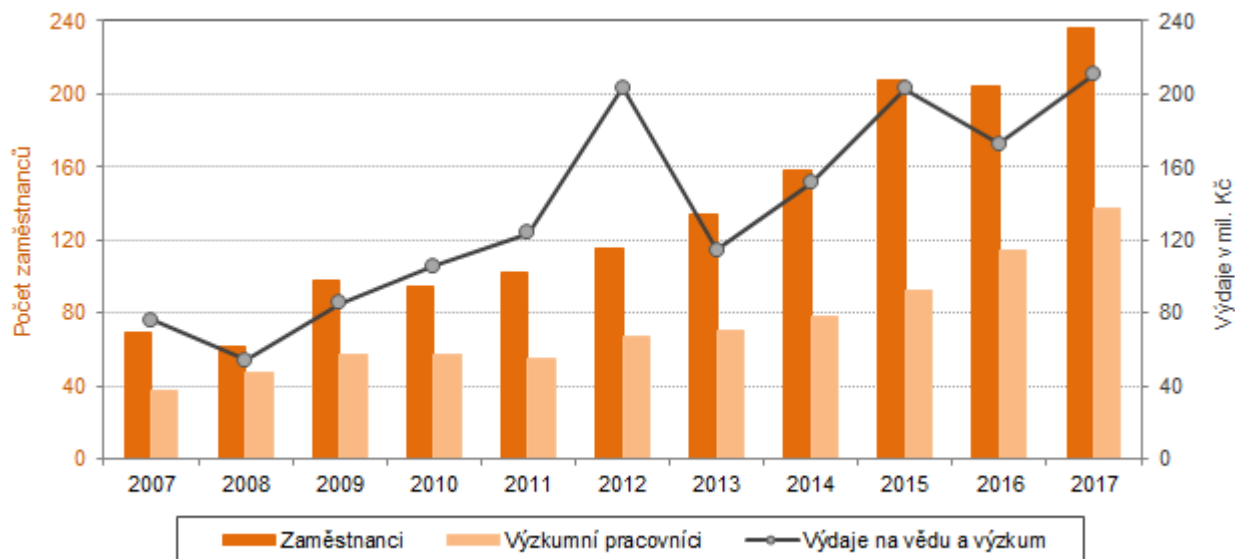
Věda, IT

Počet pracovníků ve vědě a výzkumu se meziročně zvýšil.

Poslední dostupná data z oblasti výzkumu a vývoje máme k dispozici za rok 2017, proto se při hodnocení vývoje zaměříme jen na tento rok. Počet zaměstnanců výzkumu a vývoje v průběhu let 2001–2010 v Karlovarském kraji kolísal. Od roku 2011 však počet těchto zaměstnanců vykazuje rostoucí tendenci. V roce 2017 jich bylo v kraji celkem 237 a jejich počet se tak oproti předcházejícímu roku zvýšil o 15,6 %. Tento nárůst byl druhý nejvyšší po Ústeckém kraji a celorepublikový průměr převyšoval o 9,6 procentního bodu. Počet zaměstnaných ve vědě a výzkumu doznal meziroční nárůst téměř v celé ČR, jedinými regiony, kde počet těchto zaměstnanců klesal, byly Olomoucký a Jihomoravský kraj. Z celkového počtu zaměstnanců výzkumu a vývoje v našem kraji tvořili 58,2 % výzkumní pracovníci, ve srovnání s rokem 2016 tak došlo k nárůstu podílu výzkumných pracovníků, a to o 2,5 procentního bodu. Pouze 18,0 % všech výzkumných pracovníků tvořily v roce 2017 ženy. Vědeckých pracovníků bylo v roce 2017 v kraji 25, jejich počet se meziročně zvýšil o 6, tedy o 31,1 %.

Graf 3.3. Zaměstnanci ve vědě a výzkumu^{*)} a výdaje na vědu a výzkum v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

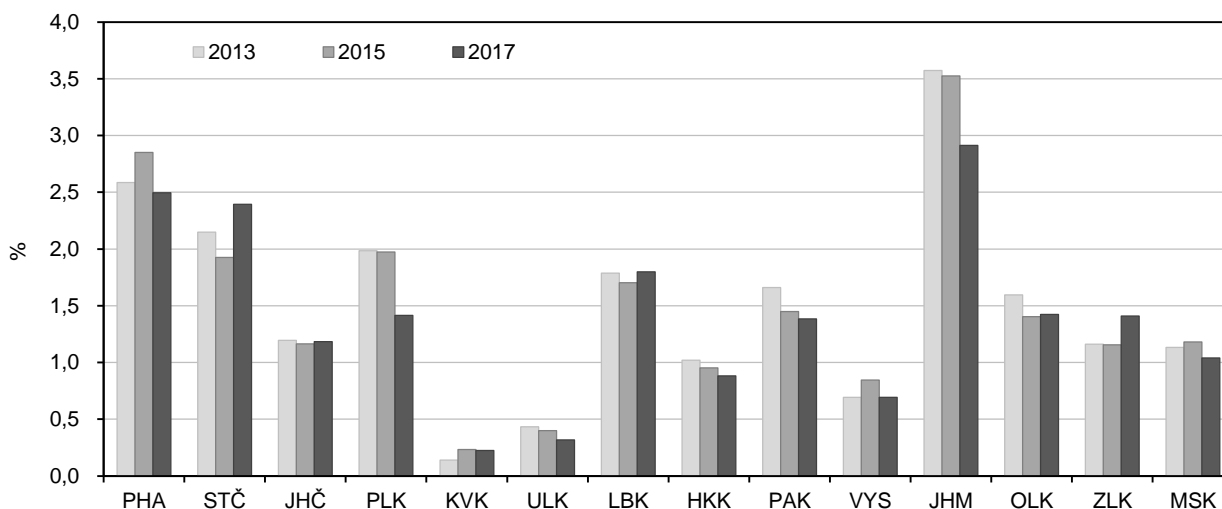
^{*)} přepočtené osoby

Výdaje na vědu a výzkum zaznamenaly meziroční nárůst.

Výše výdajů na vědu a výzkum je jedním z důležitých faktorů ovlivňujících rozvoj společnosti daného regionu. Pozitivním zjištěním je, že výdaje na vědu a výzkum v Karlovarském kraji vykazují z dlouhodobého hlediska stoupající tendenci. V roce 2017 zaznamenaly tyto výdaje meziroční nárůst o 22,1 % na 210,6 mil. Kč. Tento nárůst byl třetí největší mezi všemi regiony ČR po Středočeském a Zlínském kraji a zároveň byl o 9,2 procentního bodu větší než republikový průměr. Výdaje na vědu a výzkum vykázaly meziroční pokles pouze ve dvou regionech ČR – v Moravskoslezském kraji a v Kraji Vysočina.

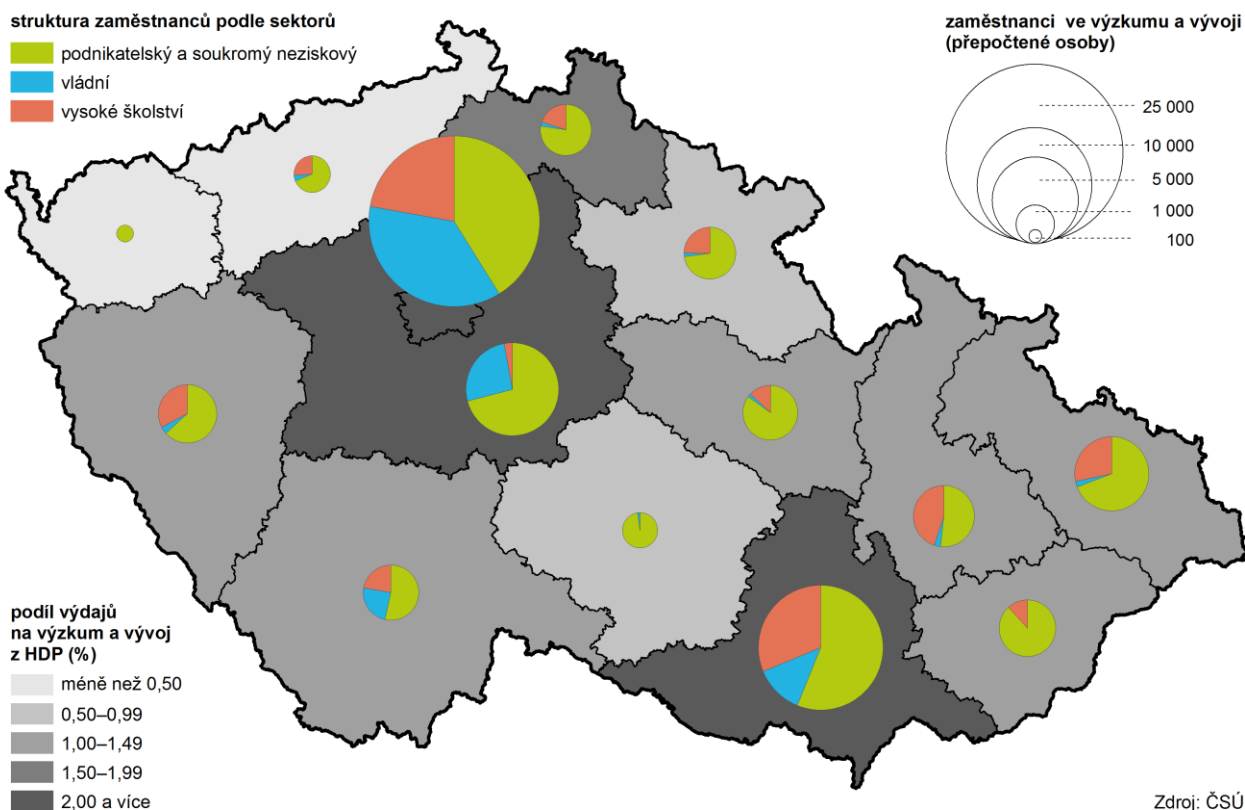
Graf 3.4. Podíl výdajů na vědu a výzkum na regionálním HDP v krajích

Zdroj: ČSÚ

Zároveň stále platí, že podíl výdajů na vědu a výzkum v Karlovarském kraji je nejnižší ze všech regionů ČR (pouze 0,2 %).

Výzkum a vývoj v krajích v roce 2017

Věda a výzkum jsou financovány především podnikatelským sektorem.

Na financování vědy a výzkumu Karlovarského kraje se dlouhodobě podílí především podnikatelský sektor. V roce 2017 poskytli podnikatelé celkem 194,7 mil. Kč, což je 92,4 % všech výdajů na vědu a výzkum v kraji. Z veřejného rozpočtu byla poskytnuta částka 5,7 mil. Kč, což představuje 2,7 % celkových výdajů. Určitá částka bývá poskytnuta také ze zahraničních zdrojů, v roce 2017 činila výše těchto zahraničních finančních výdajů na vědu a výzkum 10,2 mil. Kč, tj. 4,9 % celkových výdajů na vědu a výzkum v našem kraji.

Vysoký podíl domácností vybavených osobním počítačem...

Ze statistik o využívání informačních a komunikačních technologií vyplývá, že tyto technologie se čím dál víc stávají nedílnou součástí našich životů. V Karlovarském kraji bylo v roce 2017 vybaveno osobním počítačem celkem 76,7 % všech domácností. V posledních deseti letech tak stoupl počet domácností vybavených osobním počítačem více než o třetinu. V mezikrajském srovnání zaujímá náš kraj 7. místo pomyslného žebříčku a na hodnotu republikového průměru nedosahuje o 0,1 procentního bodu.

... a také s připojením na internet.

Stejně dynamicky narůstá také počet domácností vybavených připojením na internet. V roce 2017 bylo v Karlovarském kraji těchto domácností 79,0 %, vysokorychlostní internet přitom mělo připojeno 78,6 % domácností. Stejný rostoucí trend lze vysledovat ve všech regionech ČR.

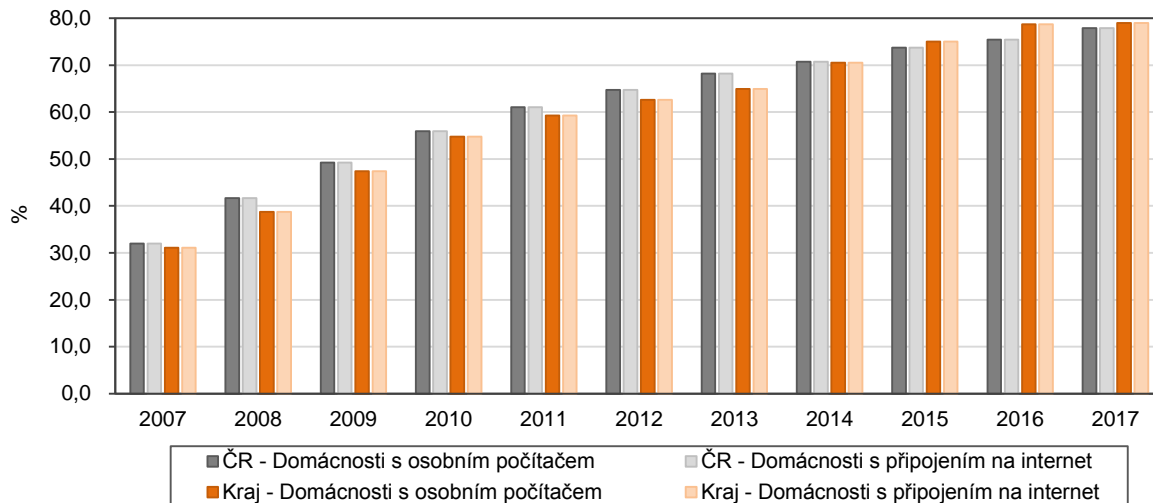
Nákupy přes internet jsou čím dál oblíbenější...

Obyvatelé Karlovarského kraje ve věku 16 a více let stále více využívají možnosti nákupu zboží či služeb přes internet. Tímto způsobem v roce 2017 nakoupilo 51,6 % osob starších 16 let, což je čtvrtý největší podíl ze všech regionů ČR po Pardubickém kraji, Hl. městě Praze a Středočeském kraji a zároveň je o 2 procentní body vyšší

než republikový průměr. Ve srovnání s rokem 2007 se zvýšil podíl nakupujících přes internet v Karlovarském kraji téměř o 40 procentních bodů.

Graf 3.5. Domácnosti vybavené osobním počítačem a připojením na internet v Karlovarském kraji a v ČR

Zdroj: ČSÚ

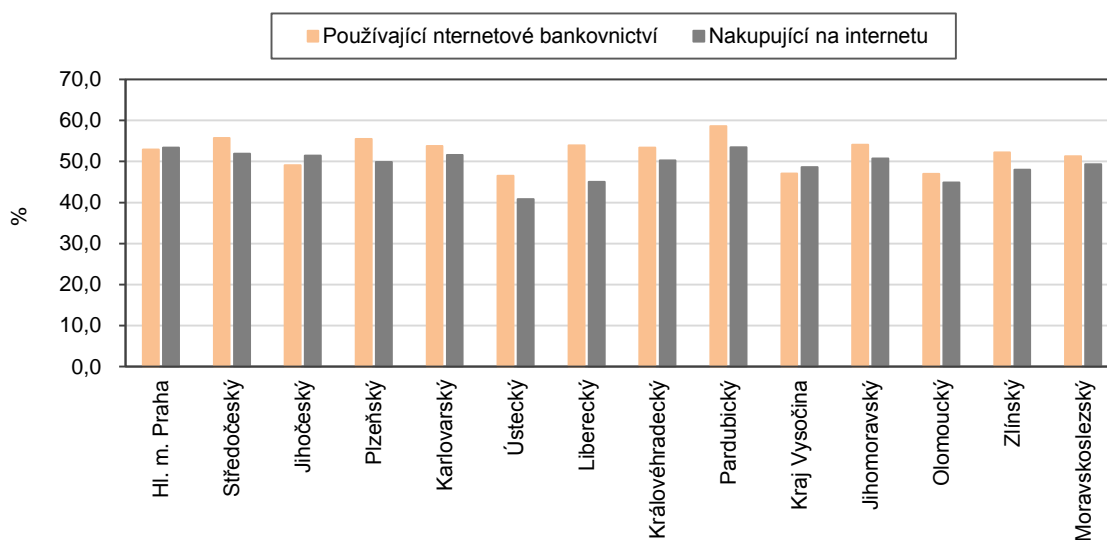

...stejně jako internetové bankovníctví.

Rostoucí trend vykazuje také využití internetového bankovníctví jednotlivci. V roce 2017 využívalo internetové bankovníctví více než 53,8 % jednotlivců starších 16 let, za posledních 5 let se tak jejich podíl zvýšil skoro o 20 procentních bodů. Bezmála 40,0 % osob starších 16 let v našem kraji využívá internet k přístupu na sociální síť, tento podíl se meziročně téměř nezměnil. Karlovarský kraj zaujímá 5. místo pomyslného žebříčku ve hraní her na internetu (21,9 % jednotlivců starších 16 let) po Zlínském, Moravskoslezském a Ústeckém kraji a Hl. městě Praze. Více než 35 % osob starších 16ti let v našem kraji si na internetu přehrává hudbu, mezi mladými do 34 let činí tento podíl dokonce 77,4 %.

Graf 3.6. Jednotlivci používající internetové bankovníctví a nakupující na internetu

Zdroj: ČSÚ

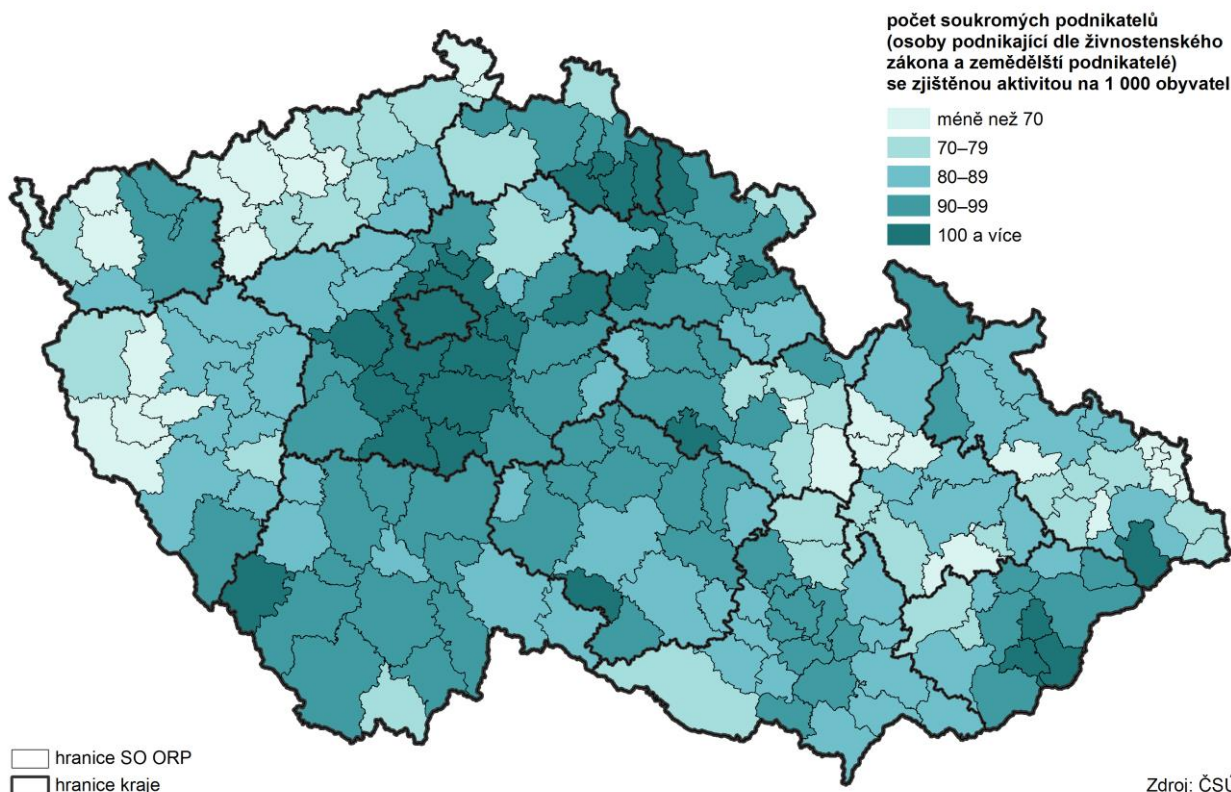

Organizační struktura

Nejvyšší podíl ekonomických subjektů působících v oblasti ubytování, stravování a pohostinství v rámci ČR.

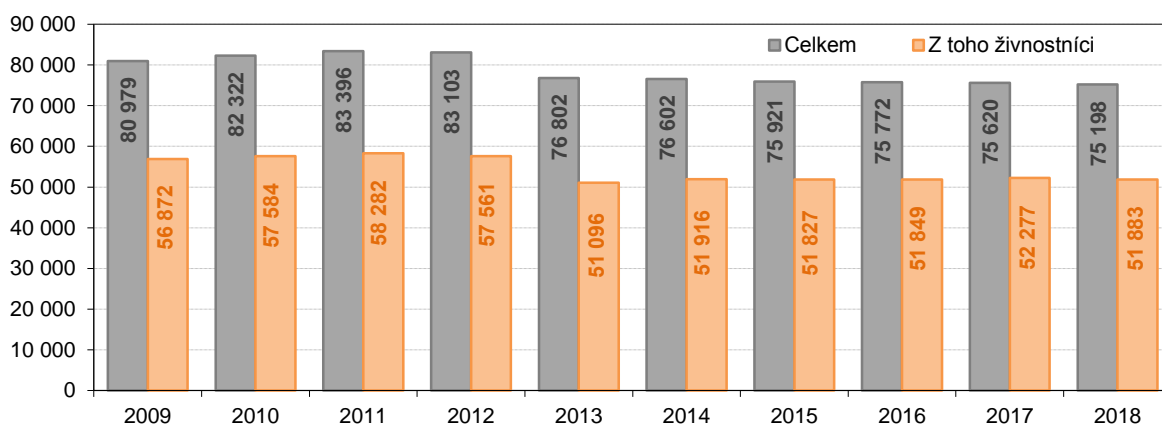
Ke konci roku 2018 mělo v Karlovarském kraji registrováno své sídlo 75 198 ekonomických subjektů, což představuje mírný meziroční pokles, a to o 0,6 %. Z tohoto počtu bylo 33 232, tj. 44,2 % ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou. Je třeba mít na paměti, že vlivem zpřesnění dat podle Registru osob, ke kterému došlo v roce 2012, nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné se staršími roky.

Soukromí podnikatelé ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2018

Graf 3.7. Ekonomické subjekty^{*)} v Karlovarském kraji k 31. 12. 2018 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Celkem 69,0 % z registrovaných ekonomických subjektů tvořily osoby podnikající dle živnostenského zákona. Většina ekonomických subjektů (91,6 %) neměla zaměstnance nebo o nich nebyl tento údaj znám. Podle prevažující činnosti CZ-NACE

zaujímají nejvyšší podíl v kraji ekonomické subjekty podnikající v oblasti velkoobchodu, maloobchodu, oprav a údržby motorových vozidel (21,6 %).

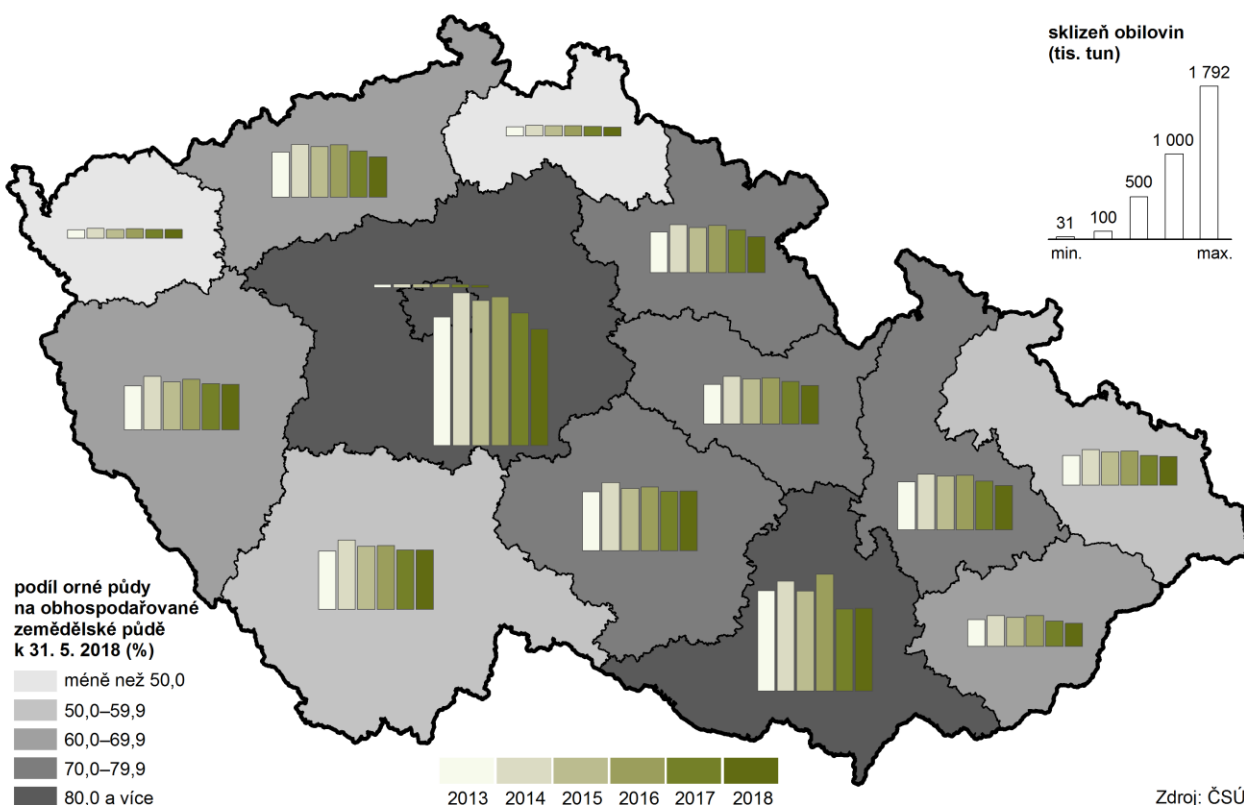
Ekonomické subjekty působící v oblasti ubytování, stravování a pohostinství činí v Karlovarském kraji 8,9 % všech ekonomických subjektů, což představuje nejvyšší podíl ze všech krajů ČR a ve srovnání s republikovým průměrem je tento podíl vyšší o 3,6 procentního bodu.

Zemědělství

Zemědělská produkce v roce 2017 meziročně vzrostla.

Poslední data, která máme k dispozici o zemědělské produkci, jsou semidefinitivní výsledky za rok 2017. Zemědělská produkce v Karlovarském kraji vykazuje dlouhodobě rostoucí tendenci, pouze v roce 2015 zaznamenala poprvé od roku 2009 meziroční snížení. V roce 2017 pak zemědělská produkce kraje doznala meziroční nárůst o 2,3 % a dosáhla hodnoty 1 986,4 mil. Kč. Na celkové zemědělské produkci ČR se náš kraj přitom podílí pouze 1,5 %. Rostlinná produkce činila více než polovinu celkové zemědělské produkce, živočišná produkce se podílela zhruba 44 %. V roce 2017 se přitom podíl živočišné produkce zvyšoval na úkor produkce rostlinné. V přepočtu na 1 hektar obhospodařované půdy je celková zemědělská produkce kraje dlouhodobě nejnižší ze všech regionů ČR, v roce 2017 činila její hodnota 20,4 tis. Kč.

Sklizeň obilovin v krajích v letech 2013 až 2018

V roce 2018 bylo v Karlovarském kraji obhospodařováno 97 365 ha zemědělské půdy, plocha obhospodařované půdy tak doznala minimální meziroční nárůst, a to o 0,4 %. Po několika letech snižování plochy zemědělské půdy se tak její plocha v posledních třech letech opět mírně navýšovala. Více než třetinu obhospodařované půdy v kraji tvoří orná půda. Meziročně došlo v kraji ke zvýšení osevních ploch žita, píce a kukuřice na

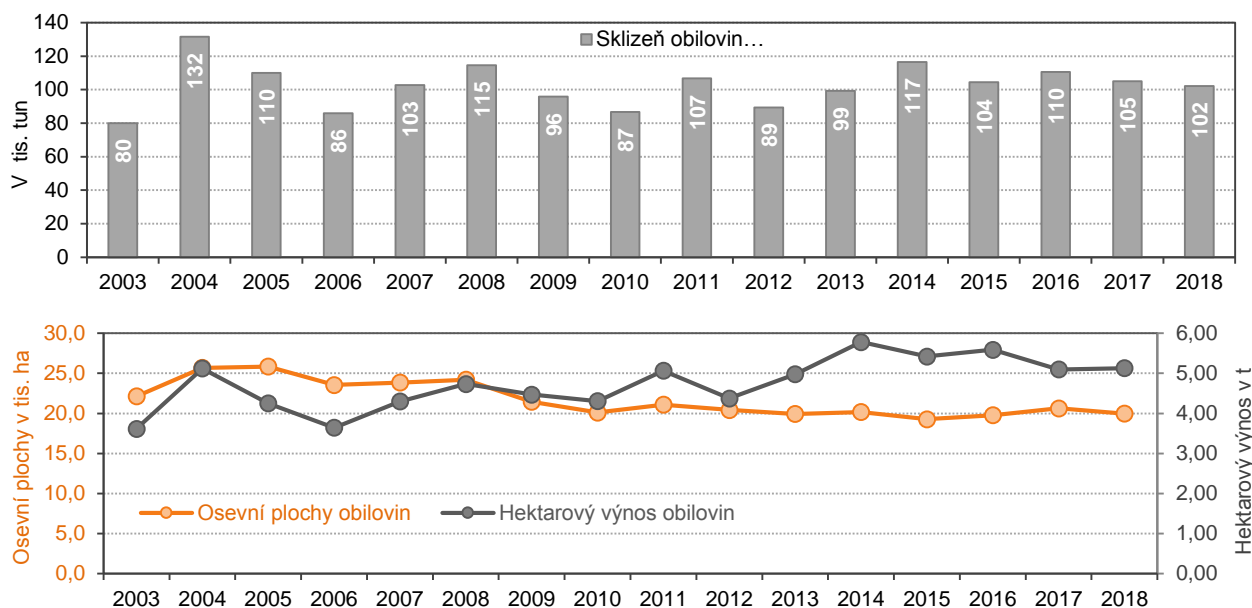
zeleno a siláž, naopak osevní plochy pšenice, ječmene, luskovin, brambor a řepky vykázaly meziroční pokles.

Hektarové výnosy obilovin zaznamenaly mírný meziroční nárůst.

Na celkové osevní ploše 20,0 tis. ha se v roce 2018 sklídilo 102,2 tis. tun obilovin, což ve srovnání s předchozím rokem představuje pokles o 2,8 %. Hektarové výnosy obilovin představovaly velmi mírný meziroční nárůst o 0,6 %. Průměrný hektarový výnos obilovin tak dosáhl 5,13 t/ha. Také výnosy olejnin a řepky zaznamenaly nárůst, sklídilo se jich o 24,1 %, resp. o 22,4 % více oproti předchozímu roku. K meziročnímu snížení hektarových výnosů naopak došlo u brambor, luskovin, píce, kukuřice na zeleno a na siláž a u trvalých travních porostů.

Graf 3.8. Sklizeň, sklizňové plochy a hektarový výnos obilovin v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

Omezování chovu prasat v kraji.

Ze soupisů hospodářských zvířat, které jsou každoročně sestavovány k 1. 4. daného roku, vyplývá, že zemědělci v kraji výrazně omezili chov prasat. V období posledních dvaceti let se počet prasat snížil téměř o 75 %, svého minima pak dosáhl v roce 2012, kdy jejich počet činil 1 646. V několika posledních letech počet prasat v kraji kolísal, v roce 2018 chovali zemědělci v našem kraji 14 596 prasat, tj. o 2,7 % méně než před rokem.

Více drůbeže a ovci, méně skotu i koz.

Z každoročních soupisů zvířat dále zjišťujeme, že došlo ve srovnání s předchozím rokem k mírnému poklesu počtu skotu, a to o 3,7 %. Naopak u celkového stavu drůbeže dochází k poměrně výraznému nárůstu jejich počtu, který činil 21,9 %. Zajímavostí je, že od roku 1996 se zvýšil počet chovaných koz téměř čtyřnásobně. V posledních letech jejich počet stagnuje, což svědčí o tom, že se chov koz v kraji stabilizoval. V roce 2018 došlo poprvé od roku 2013 k meziročnímu poklesu jejich počtu, a to dokonce o 12,4 %.

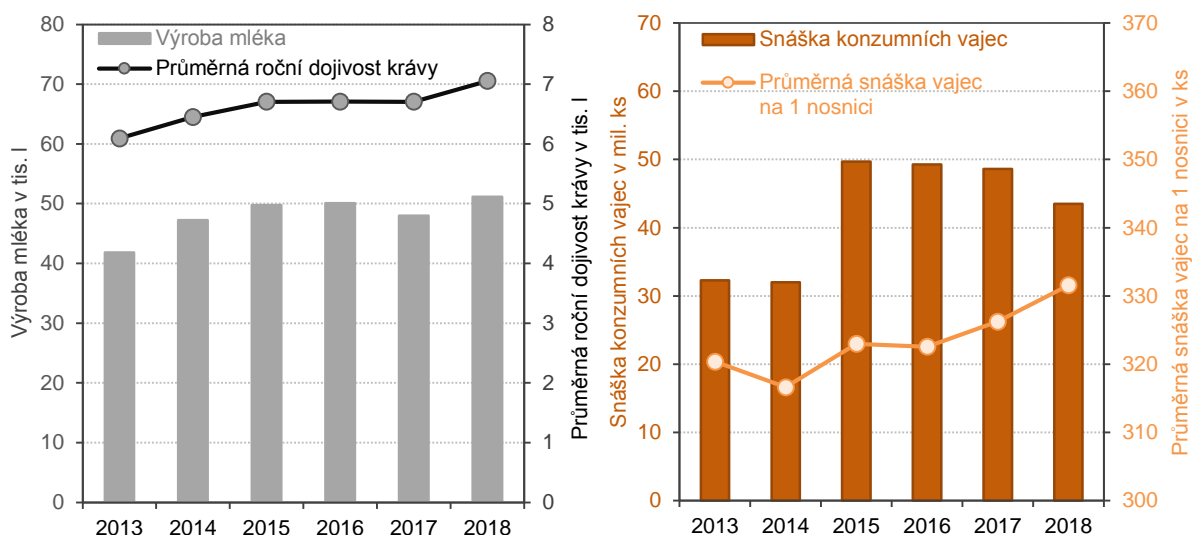
Živočišná produkce meziročně vzrostla.

Produkce živočišné výroby zaznamenala meziroční nárůst, a to o téměř 10,0 %. V roce 2018 bylo na jatkách v Karlovarském kraji vyrobeno 655 tun masa v jatečné hmotnosti. Ve srovnání s předešlým rokem se jedná o nárůst o 5,5 %. Živočišná produkce se meziročně zvýšila v polovině regionů ČR, v našem kraji byl tento nárůst čtvrtý nejvyšší po Královéhradeckém, Pardubickém a Moravskoslezském kraji a zároveň byl o 4,1 procentního bodu větší než průměr ČR. Největší objem produkce

v kraji představuje hovězí maso, a to 597 tun, což představuje 91,1 % z celkové produkce. Produkce mléka zaznamenala oproti předešlým roků v roce 2018 nárůst, a to o 6,7 %. Meziročně došlo ke snížení produkce vajec (o 10,5 %), naproti tomu průměrná snáška na jednu nosnici se mírně zvýšila z 326,2 vajec v roce 2017 na 331,6 vajec v roce 2018.

Graf 3.9. Výroba mléka, průměrná dojivost krávy, snáška vajec a průměrná snáška na 1 nosnici v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

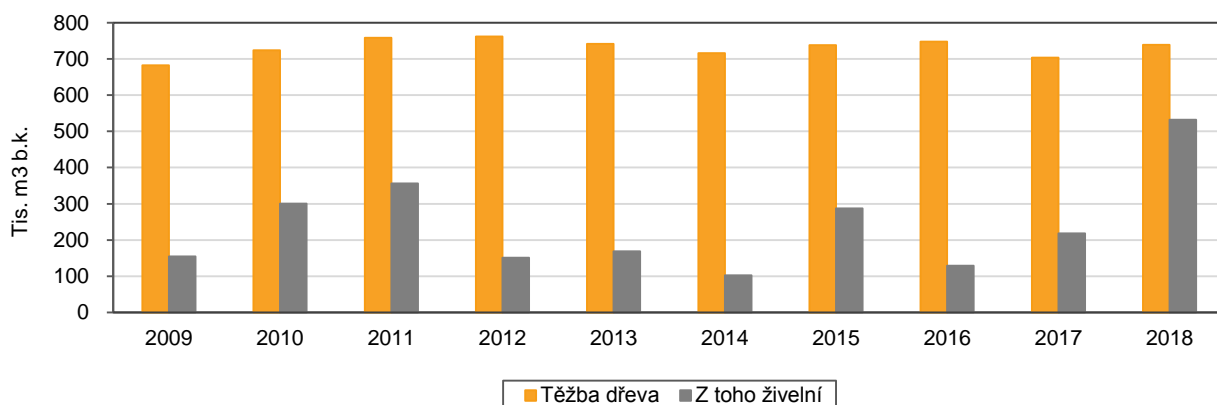
Lesnictví

Zalesněnost v kraji je druhá nejvyšší v ČR.

Z celkové výměry kraje tvořily v roce 2018 lesní pozemky 43,6 %, tento podíl se v posledních letech prakticky neměnil. V celorepublikovém srovnání se Karlovarský kraj umístil na 2. místě, pouze v Libereckém kraji byla zalesněnost o něco vyšší (44,6 %). V roce 2018 bylo v Karlovarském kraji zalesněno 890 ha ploch, což představuje velmi mírné navýšení ve srovnání s předcházejícím rokem.

Graf 3.10. Těžba dřeva v Karlovarském kraji

Pramen: ÚHÚL

V lesích Karlovarského kraje se v roce 2018 vytěžilo celkem 768,2 tisíc m³ bez kůry, to je o 1,9 % více než před rokem. Většinou se jednalo o jehličnaté dřeviny (96,2 %). Nahodilá těžba představovala téměř 85 % těžby v kraji, z hlediska příčiny převažovala hlavně živelní (531,7 m³ bez kůry), která zaznamenala významný meziroční nárůst, a to více než o 140 %.

Průmysl

Tržby průmyslových podniků meziročně mírně vzrostly.

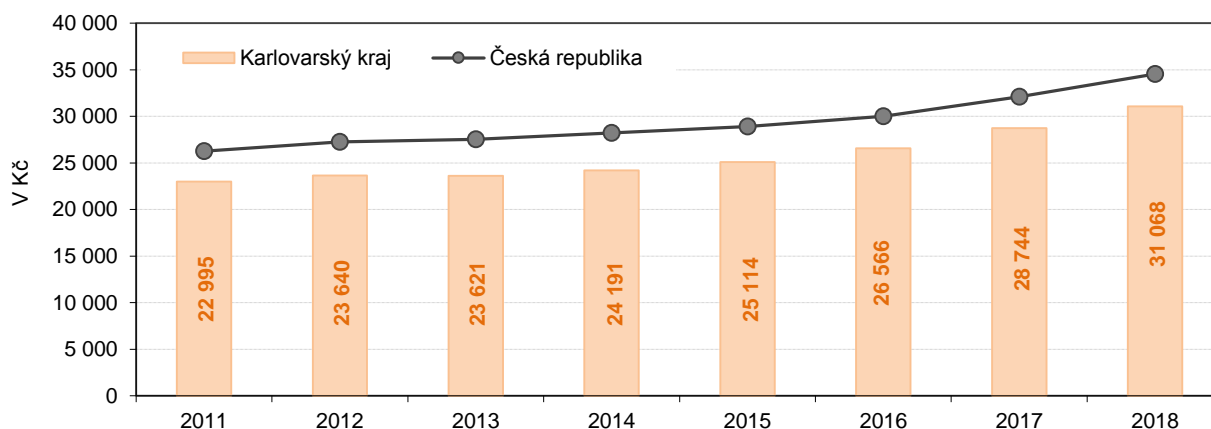
V kraji mělo v roce 2018 své sídlo celkem 64 velkých průmyslových podniků¹. Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (v běžných cenách) ve velkých podnicích Karlovarského kraje zaznamenaly v souvislosti s hospodářským poklesem v roce 2009 prudké meziroční snížení (o 16,0 %). V následujících letech tržby každoročně rostly s výjimkou roku 2012, kdy stagnovaly a roku 2015, kdy v našem kraji došlo poprvé po několika letech k jejich mírnému poklesu. V posledních třech letech tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy v našem kraji zaznamenaly opět meziroční nárůst, v roce 2018 se jednalo o minimální nárůst o 0,7 % na 42,7 mld. Kč. Tržby v průmyslu vzrostly ve většině regionů ČR s výjimkou Hl. města Prahy a Kraje Vysočina. Průměrná hodnota tohoto ukazatele za ČR doznala meziroční nárůst o 3,3 %. Na celorepublikových tržbách se průmysl našeho kraje podílel 1,1 %.

Počet zaměstnanců v průmyslu se v kraji snížil.

Za celý rok 2018 došlo v kraji k mírnému poklesu průměrného evidenčního počtu zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích se sídlem v kraji, a to o 2,1 % na 18 437 zaměstnanců. Karlovarský kraj byl jedním ze šesti regionů ČR, kde se počet zaměstnanců v průmyslových podnicích meziročně snížil, tento pokles byl přitom v našem kraji největší. V celé České republice došlo ve stejném období k navýšení počtu zaměstnanců, a to o 1,6 %. Průměrná hrubá měsíční mzda ve velkých průmyslových podnicích v kraji v posledním roce stoupla, a to o 8,1 % na 31 068 Kč, tento nárůst byl čtvrtý nejvyšší v rámci celé ČR po Středočeském, Ústeckém a Olomouckém kraji.

Graf 3.11. Průměrná hrubá měsíční mzda v průmyslových podnicích³⁾ v letech 2011–2018

Zdroj: ČSÚ

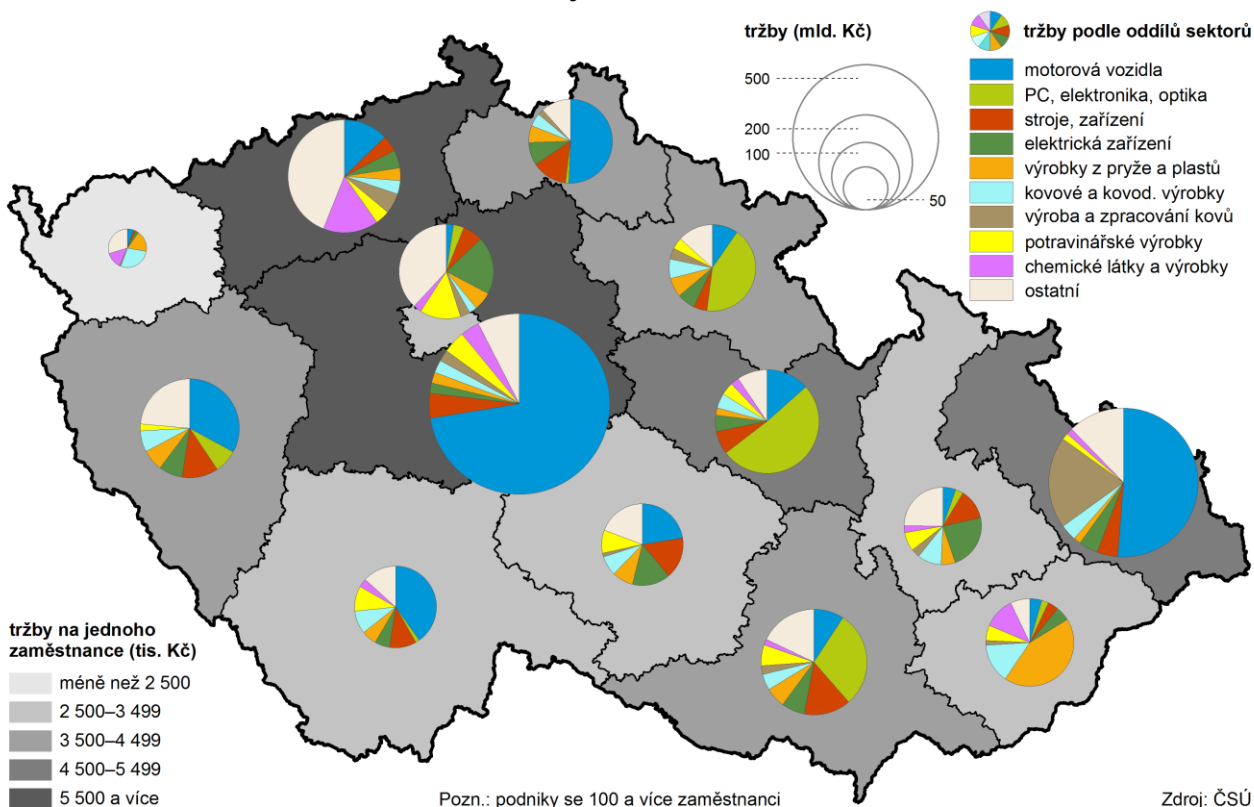
Dlouhodobě nejnižší produktivita práce mezi regiony ČR.

Produktivita práce, která je vyjádřena jako podíl tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy na zaměstnance, zaznamenala v našem kraji mírný nárůst ve srovnání s předcházejícím rokem (o 2,8 %) a činila 2,3 mil. Kč. Karlovarský

³ Podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji.

kraj tak byl jedním z devíti regionů ČR, kde produktivita práce doznala meziroční navýšení, tento nárůst byl čtvrtý nejvyšší po Jihomoravském, Plzeňském a Moravskoslezském kraji. Ačkoli produktivita práce v Karlovarském kraji vykazuje dlouhodobě mírný rostoucí trend, stále platí, že je nejnižší ze všech regionů ČR a v roce 2018 nedosahovala celorepublikového průměru o 2,1 mil. Kč. Tradičně nejvyšší produktivitu práce vykazují Středočeský, Ústecký a Pardubický kraj.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2018

Energetika

Nejvíce elektrické energie v kraji vyrábí parní a paroplynové elektrárny.

Z dat Energetického regulačního úřadu vyplývá, že v roce 2018 vyrobily elektrárny v Karlovarském kraji celkem 4 744 GWh elektřiny (brutto), ve srovnání s předcházejícím rokem se tak výroba elektřiny snížila o 4,6 %. Na výrobě elektřiny v celé ČR se elektrárny v našem kraji podílejí pouhými 5,4 %, tento podíl se oproti minulému roku také snížil, a to o 0,3 procentního bodu. Více než 60,0 % energie vyrobily parní elektrárny a druhým nejčastějším typem elektrárny jsou elektrárny paroplynové (35,1 % vyrobené elektrické energie v kraji).

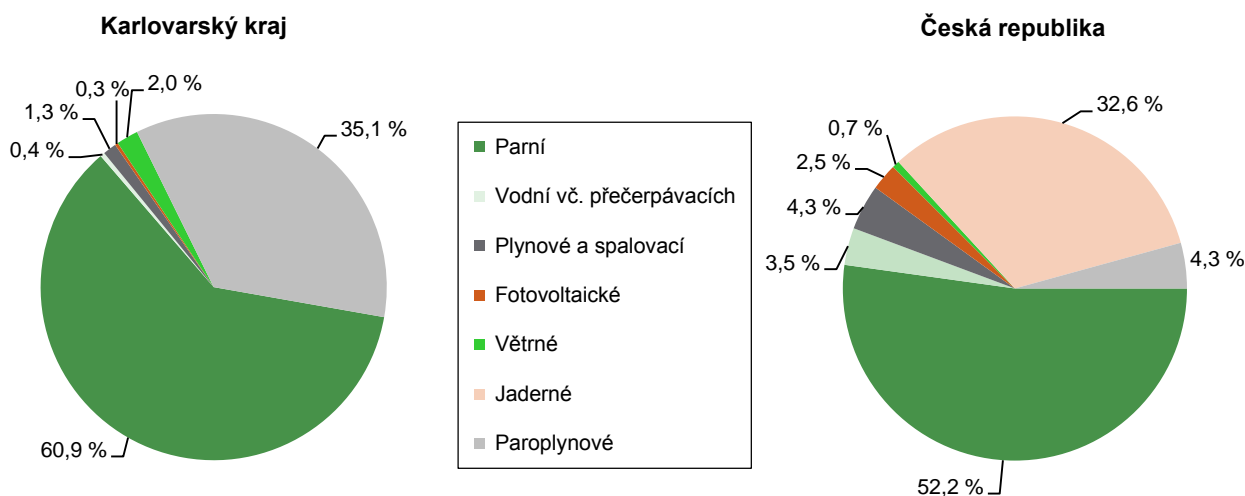
Spotřeba elektřiny v domácnostech je jedna z nejnižších v celé ČR.

Spotřeba elektřiny v našem kraji doznala mírný meziroční nárůst o 1,6 % na 1 536 GWh, to představuje 2,6 % celorepublikové spotřeby elektrické energie. Téměř 30,0 % elektrické energie v našem kraji se spotřebovalo v průmyslu, čtvrtina v oblasti obchodu, služeb, školství a zdravotnictví a další čtvrtinu spotřebovaly domácnosti. Spotřeba elektřiny (netto) v domácnostech na 1 obyvatele v roce 2018 činila 1 226,7 kWh, ve srovnání s minulým rokem tak doznala mírný pokles, a to o 0,4 %.

Graf 3.12. Výroba elektřiny brutto¹⁾ podle technologie elektráren v roce 2018

Pramen: ERÚ

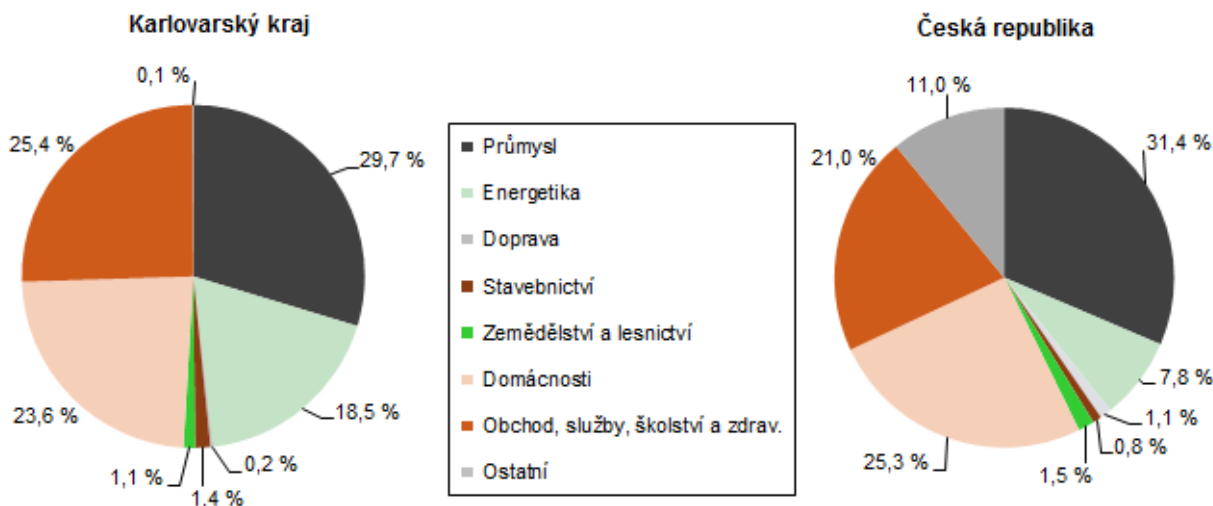

¹⁾ Výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů).

V mezikrajském srovnání se Karlovarský kraj řadí k regionům ČR s nejnižší spotřebou elektřiny v domácnostech, nižší spotřebu vykazovaly pouze domácnosti v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji a v Hl. městě Praze.

Graf 3.13. Spotřeba elektřiny netto^{**)} podle odvětví spotřeby v roce 2018

Pramen: ERÚ

^{**)} Spotřeba elektřiny netto = celková spotřeba elektřiny brutto - (vlastní spotřeba na výrobu elektřiny + spotřeba na přečerpávání v přečerpávacích vodních elektrárnách + ztráty v sítích)

Stavebnictví, stavební povolení

Základní stavební výroba zaznamenala třetí nejvyšší nárůst v rámci ČR.

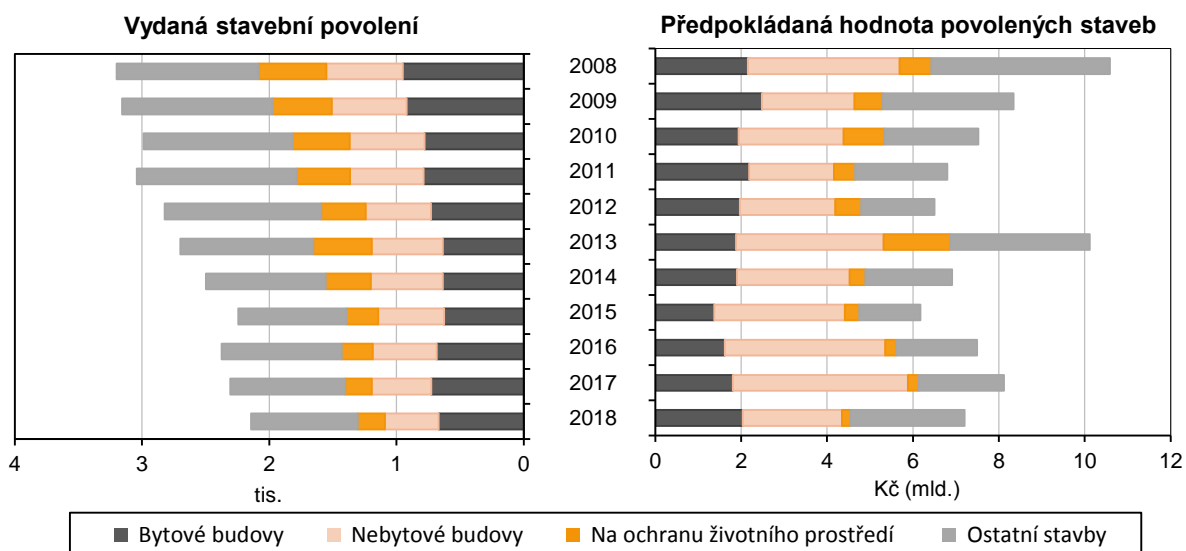
Základní stavební výroba stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci sídlících v kraji v roce 2018 zaznamenala ve srovnání s předcházejícím rokem nárůst v celé ČR bez výjimky. V Karlovarském kraji byl tento nárůst třetí nejvyšší (o 27,8 %) po Olomouckém a Ústeckém kraji. V celé ČR se základní stavební výroba meziročně zvýšila o 14,7 %.

Zvýšení objemu základní stavební výroby v našem kraji bylo způsobeno výrazným nárůstem pozemního stavitelství, inženýrské stavitelství doznalo naopak meziroční pokles. K meziročnímu nárůstu pozemního stavitelství došlo téměř ve všech regionech ČR kromě Jihočeského a Plzeňského kraje. Základní stavební výroba v inženýrském stavitelství také oproti minulému roku téměř v celé ČR rostla a to s výjimkou našeho a Královéhradeckého kraje.

Navýšení základní stavební výroby v kraji bylo doprovázeno snížením průměrného počtu zaměstnanců ve stavebnictví, a to o 14,2 %. Karlovarský kraj tak byl jedním ze šesti regionů ČR, kde počet zaměstnanců meziročně nerostl a zároveň byl jejich pokles největší v celé ČR. Současně meziročně stoupala i průměrná hrubá měsíční mzda, která v roce 2018 činila v našem kraji 25 797 Kč, tzn. nárůst o 9,3 %. Průměrná hrubá měsíční mzda ve stavebních podnicích sídlících v kraji rostla oproti minulému roku ve všech regionech ČR, v Karlovarském kraji byl tento nárůst pátý nejvyšší a průměr ČR převyšoval o 1,6 procentního bodu.

Graf 3.14. Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

Počet stavebních povolení se v kraji meziročně snížil...

Stavební úřady vydaly v roce 2018 na území Karlovarského kraje celkem 2 144 stavebních povolení, což představuje meziroční pokles o 7,0 %. Pokračoval tak dlouhodobý sestupný trend, patrný od roku 2005, který byl přerušen pouze jednou, a to v roce 2016. Největší pokles jsme mohli sledovat v letech 2006, 2007 a 2012, kdy ve všech čtvrtletích v těchto letech poklesl počet stavebních povolení oproti stejnému čtvrtletí minulého roku. V roce 2018 se tato situace po několika letech opakovala.

...a to zejména vlivem poklesu změn dokončených bytových staveb a nové výstavby nebytových budov.

V roce 2018 se v našem kraji meziročně snížil zejména počet stavebních povolení na změnu dokončených bytových staveb (pokles o 21,5 %) a počet stavebních povolení na novou výstavbu nebytových budov (pokles o 16,9 %). Pokles oproti minulému roku doznal také počet vydaných stavebních povolení na ostatní stavby, a na změnu dokončených nebytových staveb. Mírný meziroční nárůst naopak zaznamenaly nová výstavba bytových budov a výstavba staveb na ochranu životního prostředí.

Při pohledu na meziokresní srovnání zjišťujeme, že nejvíce klesly počty vydaných stavebních povolení v okrese Sokolov, kde bylo vydáno o 10,0 % stavebních povolení

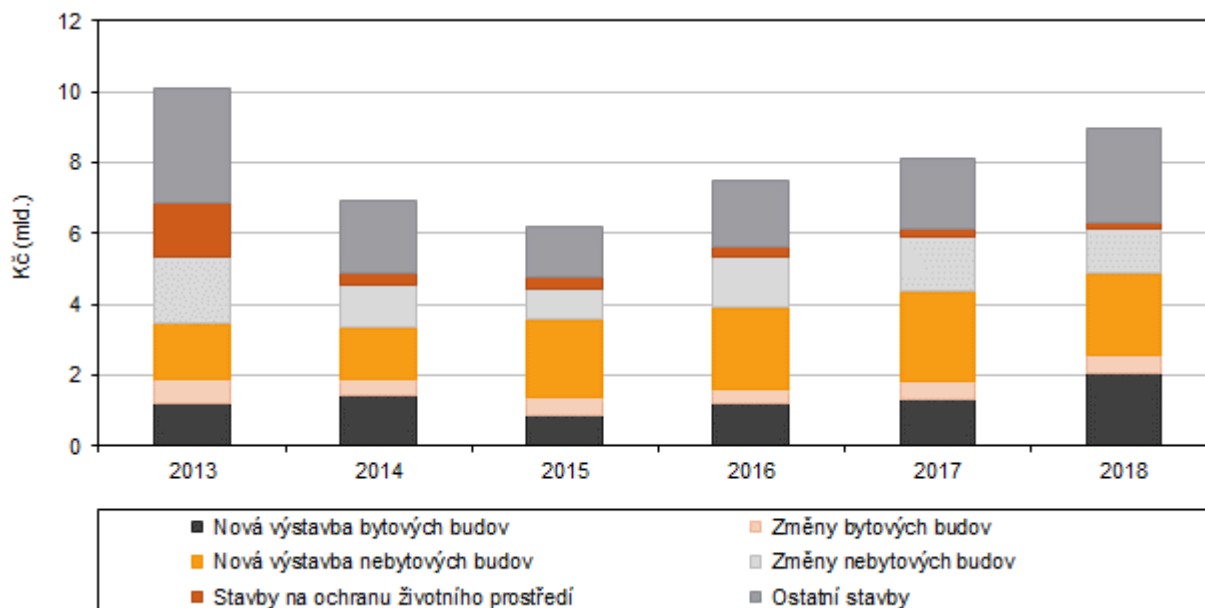

méně než v předcházejícím roce. Počet stavebních povolení se meziročně snížil i v ostatních dvou okresech Karlovarského kraje.

V mezikrajském srovnání došlo k poklesu počtu stavebních povolení v deseti regionech ČR, průměrně za celou ČR se pak počet vydaných stavebních povolení oproti minulému roku snížil o 3,5 %. Karlovarský kraj je krajem s nejvyšším podílem ostatních staveb (39,2 %), oproti průměru ČR je vyšší o 10,7 procentního bodu. Je také regionem s druhým nejnižším podílem nových bytových staveb (16,9 %) po Hl. městě Praze, tento podíl je o 4,4 procentního bodu nižší než republikový průměr. Karlovarský kraj vykazuje také druhý nejnižší podíl staveb na ochranu životního prostředí (9,9 %) mezi všemi regiony ČR, opět po Hl. městě Praze.

Graf 3.15. Orientační hodnota staveb podle druhu stavby v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

Průměrná hodnota na jedno stavební povolení se snížila.

Současně s poklesem stavební aktivity došlo v Karlovarském kraji ke snížení celkové orientační hodnoty staveb, na něž byla stavební povolení vydána. Průměrná orientační hodnota na jedno stavební povolení vydané v kraji v roce 2018 dosáhla 3 361 tis. Kč, ve srovnání s minulým rokem se tak hodnota plánované stavby mírně snížila, a to o 160 tis. Kč. Na průměr ČR nedosahuje plánovaná hodnota jedné stavby v našem kraji o 275 tis. Kč a mezi všemi kraji se jedná o osmou nejvyšší hodnotu.

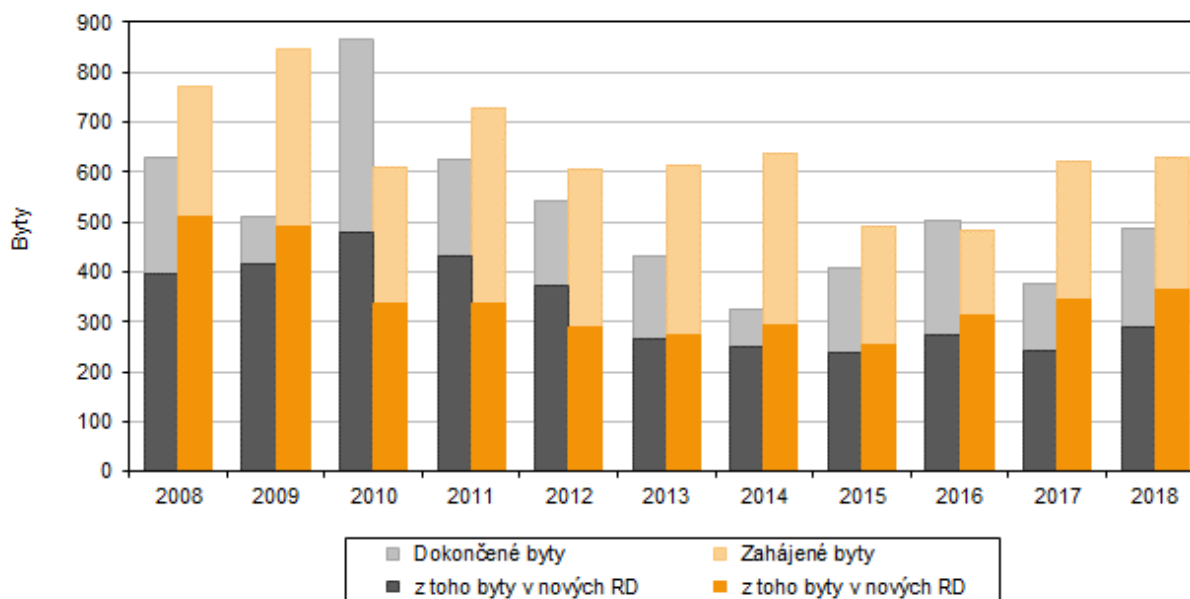
Bytová výstavba

Počet zahájených bytů doznal mírný meziroční nárůst.

V Karlovarském kraji byla v roce 2018 zahájena stavba 630 bytů, což je o 11, tj. o 1,8 % bytů více než v roce předcházejícím. V celorepublikovém srovnání se bytová výstavba meziročně zvýšila ve většině regionů ČR s výjimkou Olomouckého, Plzeňského, Pardubického a Středočeského kraje. Nárůst počtu zahájených bytů v Karlovarském kraji nedosahoval na celorepublikový průměr o 3,3 procentního bodu. V celé ČR byl počet zahájených bytů v roce 2018 o 5,1 % vyšší než před rokem.

Graf 3.16. Bytová výstavba v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

Ze zahájených bytů v kraji připadalo více než 60,0 % na byty v rodinných domech (58,1 % na byty v nových rodinných domech a 2,4 % v nástavbách, přístavbách a vestavbách k nim). Hlavním důvodem meziročního nárůstu byl vyšší počet zahájených bytů ve stavebně upravených nebytových prostorách, jejichž počet se v roce 2018 ve srovnání s minulým rokem zvýšil o 27,9 %.

Ukazatel počtu zahájených bytů na 1 000 obyvatel dosáhl v kraji v roce 2018 hodnoty 2,13, což je v celorepublikovém srovnání třetí nejnižší hodnota po Ústeckém a Libereckém kraji a oproti průměru ČR (3,12 bytu) je nižší o 0,98 bytu. Nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele vykazoval Středočeský kraj, kde byla zahájena výstavba více než 4 bytů na 1 000 obyvatel středního stavu.

Výrazně poklesla výstavba nových bytů v okrese Sokolov.

Nárůst výstavby nových bytů v Karlovarském kraji byl způsoben zejména meziročním nárůstem počtu zahájených bytů v okrese Karlovy Vary (o 14,3 %) a také v okrese Cheb (o 8,5 %). Naopak okres Sokolov je jediným okresem Karlovarského kraje, kde bytová výstavba zaznamenala významný meziroční pokles, a to téměř o 40,0 %. Byl zde, stejně jako v minulých letech, také nejnižší ukazatel počtu zahájených bytů na 1 000 obyvatel (0,79).

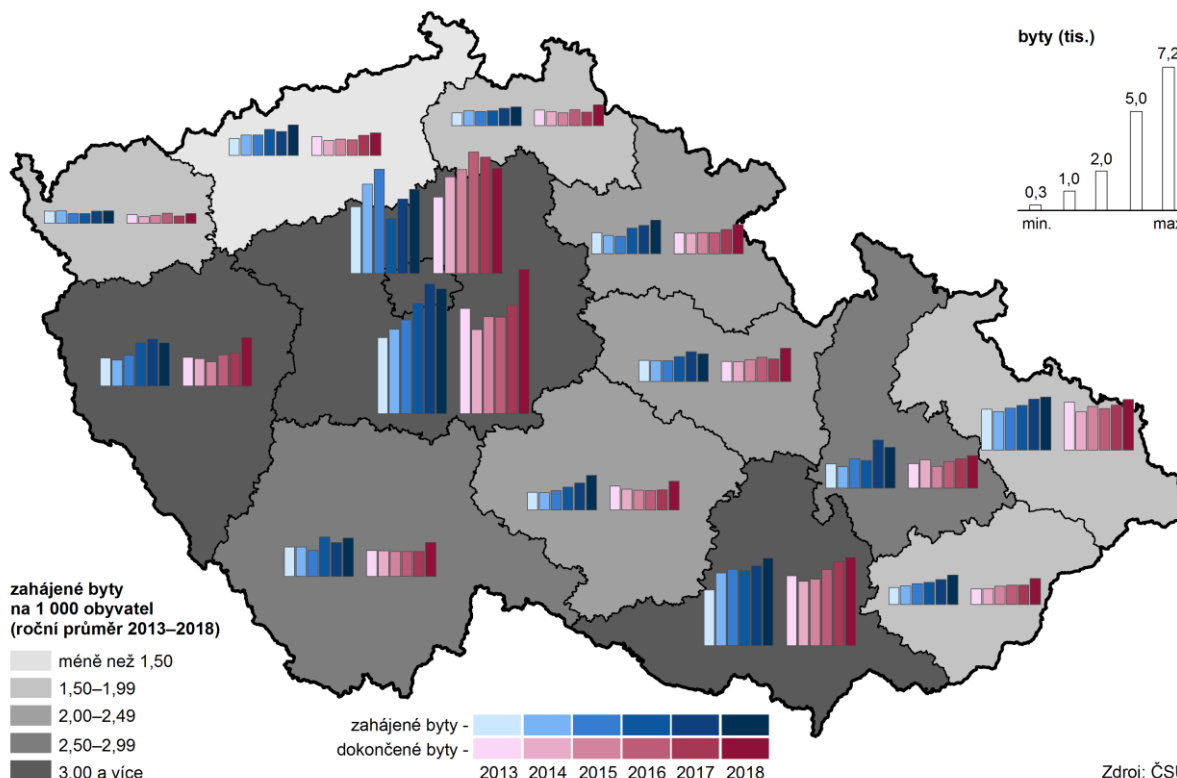
Dokončených bytů bylo více.

V kraji bylo v minulém roce dokončeno celkem 488 bytů, což je o 30,1 % více než v roce 2017. Nárůst výstavby byl zaznamenán téměř ve všech čtvrtletích roku kromě 2. čtvrtletí. K meziročnímu růstu bytové výstavby přispělo především významné navýšení výstavby bytů v bytových domech a v nebytových budovách. K meziročnímu zvýšení dokončené bytové výstavby došlo téměř v celé ČR s výjimkou Hl. města Prahy. V Karlovarském kraji byl tento nárůst sedmý nejvyšší po Libereckém, Plzeňském, Pardubickém, Jihočeském, Zlínském a Středočeském kraji. V celé ČR doznal počet dokončených bytů meziroční nárůst o 18,5 %. Mezi okresy Karlovarského kraje byla v roce 2018 téměř polovina bytů dokončena v okrese Karlovy Vary. Nejvyšší meziroční nárůst byl zaznamenán v okrese Cheb, a to o 118,3 %.

Bytová výstavba v krajích ČR v letech 2013 až 2018

Zdroj: ČSÚ

Nízká intenzita bytové výstavby.

Intenzitou bytové výstavby, tj. počtem dokončených bytů na 1 000 obyvatel, se Karlovarský kraj v celorepublikovém srovnání zařadil na 13. místo (1,65) před Ústecký kraj. V celé ČR dosáhla intenzita bytové výstavby hodnoty 3,19, vyšší intenzitu vykazovalo pouze pět regionů – Středočeský, Plzeňský, Hl. město Praha, Středočeský a Jihomoravský kraj. Intenzita bytové výstavby v Karlovarském kraji se pohybuje dlouhodobě pod úrovní republikového průměru.

Doprava

Dvě třetiny silniční sítě tvoří silnice III. třídy.

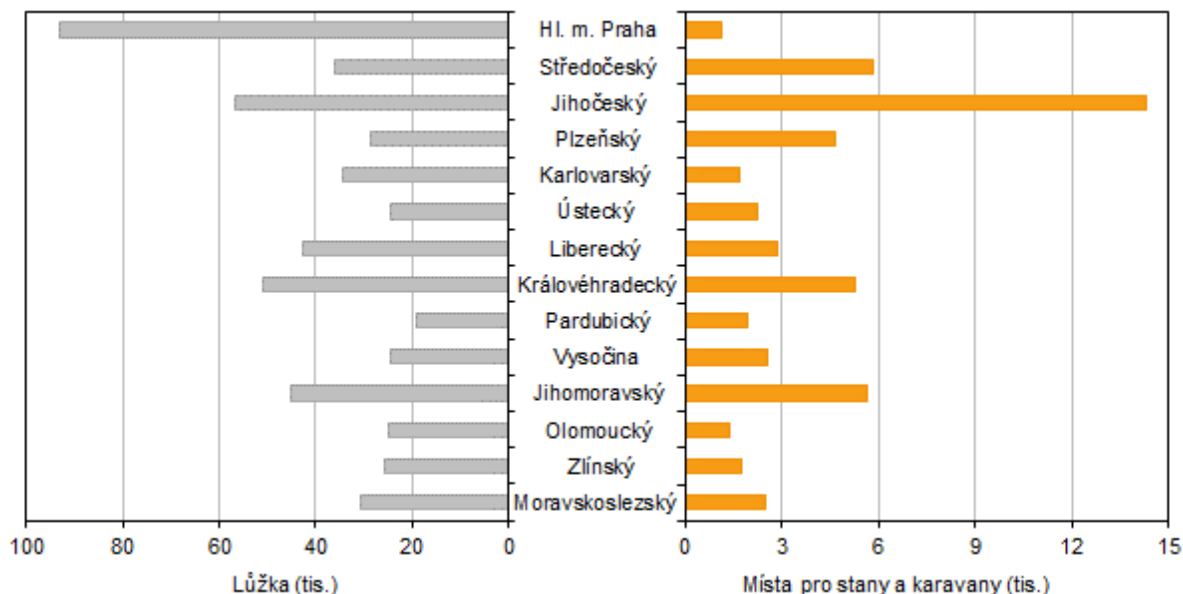
Silniční síť v našem kraji tvořilo v roce 2018 celkem 2 059 km silnic a dálnic, z toho silnice I., II. a III. třídy činily 2 022 km a dálnice z Karlových Varů do Chebu, nově otevřená v roce 2016, je dlouhá 37 km. Dvě třetiny silniční sítě Karlovarského kraje tvoří silnice III. třídy, silnice I. třídy se podílejí 8,9 % a dálnice 1,8 %. Pokud přepočteme délku silnic na rozlohu kraje v km², zjistíme hustotu pokrytí silnicemi. Hustota silniční sítě v Karlovarském kraji je jedna z nejnižších v celé ČR (bez Hl. města Prahy), a to 622 km/km², nižší hustotu pokrytí silnicemi vykazují pouze Jihomoravský, Jihočeský a Zlínský kraj. Naopak nejhustší silniční síť mají ve Středočeském, Pardubickém a Ústeckém kraji.

V kraji bylo zaregistrováno téměř 158 tisíc osobních automobilů, což představuje meziroční nárůst o více než 5 tisíc aut, tj. o 3,4 %. Pokračuje tak zvyšující se trend počtu osobních automobilů patrný již od roku 2001. Mírného zvýšení doznal i počet nákladních automobilů, autobusů, motocyklů, silničních tahačů i přívěsů. Naopak k meziročnímu poklesu došlo pouze u návěsů.

Cestovní ruch

Graf 3.17. Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2018

Zdroj: ČSÚ

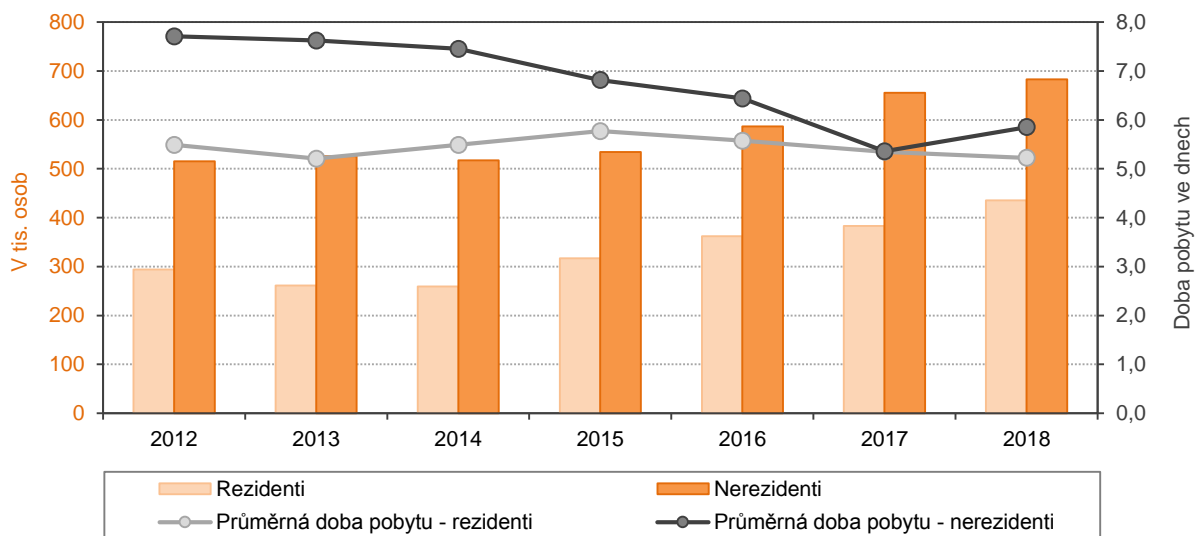

Více hostů z ciziny i domácích než před rokem.

Karlovarský kraj je regionem s čilým cestovním ruchem. Když přepočítáme počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel středního stavu, zaujímá náš kraj (s hodnotou tohoto ukazatele 3 786 hostů) druhé místo pomyslného žebříčku po Hl. městě Praze. V roce 2018 zaznamenal počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v kraji meziroční nárůst, a to o 7,7 % na více než 1,1 milionu hostů. Rostl přitom zejména počet domácích hostů (o 13,6 %), ale i těch z ciziny (o 4,2 %). K meziročnímu nárůstu počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních došlo téměř ve všech regionech ČR s výjimkou Pardubického kraje, v našem kraji byl tento nárůst sedmý nejvyšší. Průměrně se v celé ČR jejich počet zvýšil o 6,2 %.

Graf 3.18. Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

Největší počet zahraničních hostů je tradičně z Německa.

Zahraniční návštěvníci činili více než 60 % všech hostů (téměř 683 tisíc) Karlovarského kraje. Nejčastějšími hosty byli tradičně turisté z Německa (353 tisíc, tj. více než polovina všech zahraničních hostů), významný byl také počet návštěvníků z Ruska a Číny. Po třech letech poklesu počtu návštěvníků z Ruska přijelo v roce 2018 již druhý rok po sobě do našeho kraje více hostů než v minulém roce, a to o 2,1 %. Počet návštěvníků z Číny každoročně narůstá, v roce 2018 jich přijelo do Karlovarského kraje o 11,6 % více než v předcházejícím roce a za posledních pět let se jejich počet zvýšil dokonce téměř trojnásobně.

Nejdelší doba pobytu návštěvníků Karlovarského kraje.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních se v Karlovarském kraji zdrželi v průměru 5,7 dne. Ačkoli dochází k mírnému snižování doby pobytu hostů, přesto stále platí, že náš kraj je dlouhodobě regionem s nejdelší dobou pobytu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních ze všech krajů ČR. Průměrná doba pobytu v celé České republice činila 3,6 dne. V roce 2018 došlo k meziročnímu nárůstu počtu hromadných ubytovacích zařízení v kraji, a to o 9,4 % na 526.

Ceny vybraných potravin

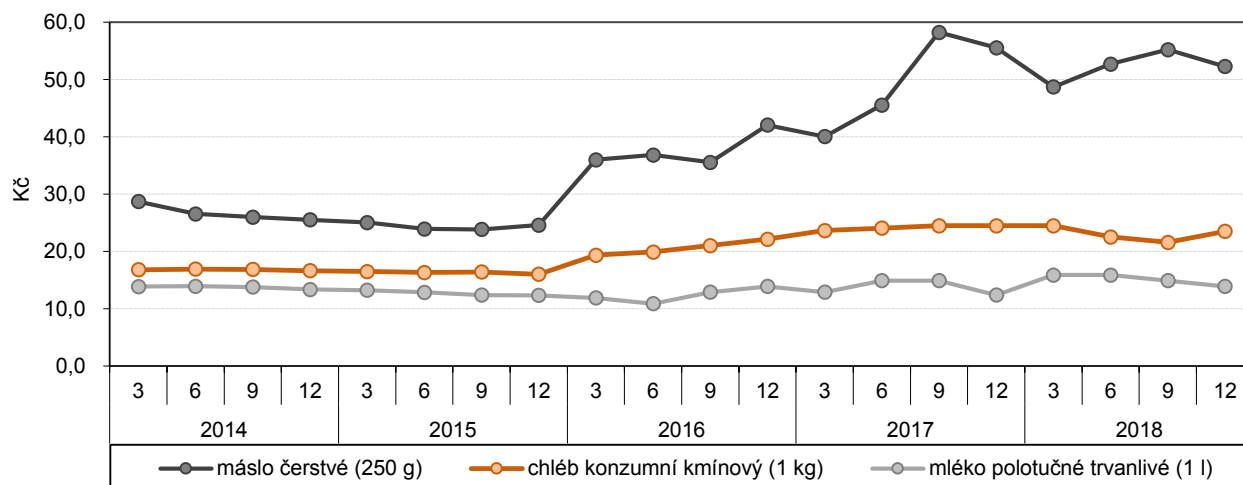
Od prosince 2017 do prosince 2018 vzrostly spotřebitelské ceny v České republice o 2,0 %.

Vývoj cenové hladiny vyjádřený indexem spotřebitelských cen není v regionálním členění v České republice publikován⁴. Přesto je zde účelné, pro dokreslení základních tendencí ekonomického vývoje Karlovarského kraje, uvést alespoň údaje České republiky jako celku. Meziroční míra inflace dosahovala v prosinci roku 2018 hodnoty 2,0 %, průměrná roční míra inflace dosáhla v roce 2018 hodnoty 2,1 %.

Zvyšování míry inflace v roce 2018 bylo způsobeno zejména růstem cen za bydlení, vodu, energie a paliva a růstem cen ubytování a stravování. V grafu č. 3.19. lze vysledovat vývoj některých vybraných komodit ze spotřebního koše v několika posledních letech.

Graf 3.19. Průměrné spotřebitelské ceny másla, chleba a mléka za vybrané měsíce v Karlovarském kraji

Zdroj: ČSÚ

⁴ V regionálním členění jsou vydávány pouze průměrné ceny vybraných výrobků a služeb (viz Statistický bulletin Karlovarského kraje).